

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 listopada 2017 roku

Sąd Apelacyjny w Lublinie w II Wydziale Karnym w składzie:

Przewodniczący - Sędzia	SA Leszek Pietraszko
Sędziowie:	SA Grażyna Jakubowska SO del. do SA Arkadiusz Śmiech (sprawozdawca)
Protokolant	st. sekretarz sądowy Agnieszka Jarzębkowska

przy udziale Anny Siwiec prokuratora Prokuratury Rejonowej Lublin-Południe w Lublinie

po rozpoznaniu w dniu 7 listopada 2017 roku

sprawy:

1. **L. S.** syna Z. i I. z domu L., urodzonego (...) w L.,
2. **K. S.** syna L. i B. z domu M., urodzonego (...) w L.,

oskarżonych z art. 257 k.k. i innych

z powodu apelacji wniesionych przez prokuratora oraz obrońców oskarżonych

od wyroku Sądu Okręgowego w Lublinie

z dnia 19 lipca 2017 r., sygn. akt IV K 45/17

I. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że: przyjmuje, iż zobowiązanie oskarżonego K. S. do informowania sądu o przebiegu okresu próby polegać będzie na składaniu pisemnych sprawozdań raz na dwa miesiące;

II. w pozostałym zakresie zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy;

III. zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adw. A. D. i adw. I. L. po 738 (siedemset trzydzieści osiem) złotych, wraz z należnym podatkiem VAT, tytułem nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu oskarżonym w postępowaniu odwoławczym;

IV. zasądza na rzecz Skarbu Państwa od oskarżonego L. S. 180 (sto osiemdziesiąt) złotych, od oskarżonego K. S. 280 (dwieście osiemdziesiąt) złotych opłaty za drugą instancję oraz od każdego z oskarżonych po 748 (siedemset czterdzieści osiem) złotych tytułem zwrotu wydatków postępowania odwoławczego.

UZASADNIENIE

L. S. i K. S. zostali oskarżeni o to, że

I. w dniu 12 października 2016 roku w L., u zbiegu ul. (...) i ul. (...), działając wspólnie i w porozumieniu, zastosowali przemoc wobec obywatela Ukrainy V. M. z powodu jego przynależności narodowej i wyznaniowej oraz wzięli udział w jego pobiciu, w ten sposób, że K. S. popychał go i wykręcił mu ręce do tyłu oraz usiłował uderzyć go ręką w twarz, zaś L. S. kopnął go w brzuch, w następstwie czego V. M. został narażony na bezpośrednie niebezpieczeństwo nastąpienia skutku określonego w art. 157 § 1 k.k.,

tj. o czyn z art. 119 § 1 k.k. w zb. z art. 158 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.;

II. w dniu 12 października 2016 roku w L., u zbiegu ul. (...) i ul. (...), działając wspólnie i w porozumieniu, publicznie znieważyli obywatela Ukrainy V. M. z powodu jego przynależności narodowej i wyznaniowej w ten sposób, że nazwali go słowami wulgarnymi, obraźliwymi i pogardliwymi oraz publicznie nawoływali do nienawiści na tle różnic narodowościowych i wyznaniowych, a mianowicie wobec osób narodowości ukraińskiej i wyznania prawosławnego poprzez zastosowanie wobec nich przemocy,

tj. o czyn z art. 257 k.k. w zb. z art. 256 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.;

Sąd Okręgowy w Lublinie wyrokiem z dnia 19 lipca 2017 roku oskarżonego **L. S.** uznał za winnego popełnienia czynu zarzucanego mu w pkt I aktu oskarżenia wyczerpującego dyspozycję art. 119 § 1 k.k. w zb. z art. 158 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k., i za to, na podstawie art. 119 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k. skazał go na karę 8 (ośmiu) miesięcy pozbawienia wolności, nadto uznał za winnego popełnienia czynu zarzucanego mu w pkt II aktu oskarżenia wyczerpującego dyspozycję art. 257 k.k. w zb. z art. 256 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k., i za to, na podstawie art. 257 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k. skazał go na karę 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności, na podstawie art. 85 § 1 i 2 k.k. w zw. z art. 86 § 1 k.k. orzeczone jednostkowe kary pozbawienia wolności połączył i wymierzył oskarżonemu karę łączną 10 (dziesięciu) miesięcy pozbawienia wolności, oskarżonego **K. S.** uznał za winnego popełnienia czynu zarzucanego mu w pkt I aktu oskarżenia wyczerpującego dyspozycję art. 119 § 1 k.k. w zb. z art. 158 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k., i za to, na podstawie art. 119 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k. skazał go na karę 8 (ośmiu) miesięcy pozbawienia wolności, nadto uznał za winnego popełnienia czynu zarzucanego mu w pkt II aktu oskarżenia wyczerpującego dyspozycję art. 257 k.k. w zb. z art. 256 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k., i za to, na podstawie art. 257 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k. skazał go na karę 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności, na podstawie art. 85 § 1 i 2 k.k. w zw. z art. 86 § 1 k.k. orzeczone jednostkowe kary pozbawienia wolności połączył i wymierzył oskarżonemu karę łączną 10 (dziesięciu) miesięcy pozbawienia wolności, na podstawie art. 69 § 1 i 2 k.k. w zw. z art. 70 § 1 k.k. wykonanie orzeczonej kary łącznej pozbawienia wolności warunkowo zawiesił oskarżonemu na okres próby wynoszący 3 (trzy) lata, na podstawie art. 71 § 1 k.k. orzekł karę grzywny 100 (stu) stawek dziennych, ustalając wysokość jednej stawki dziennej na kwotę 10 (dziesięciu) złotych, na podstawie art. 72 § 1 pkt 1 k.k. zobowiązał oskarżonego do informowania sądu o przebiegu okresu próby, zasądził od Skarbu Państwa na rzecz adw. A. D. z tytułu obrony oskarżonego **L. S.** oraz na rzecz adw. I. L. z tytułu obrony oskarżonego **K. S.** koszty nieopłaconej pomocy prawnej wykonywanej z urzędu w kwocie po 1180,80 zł (tysiąc sto osiemdziesiąt złotych osiemdziesiąt groszy), zasądził na rzecz Skarbu Państwa od oskarżonego **L. S.** kwotę 180 (sto osiemdziesiąt) złotych, zaś od oskarżonego **K. S.** kwotę 280 (dwieście osiemdziesiąt) złotych tytułem opłat oraz kwoty po 500 (pięćset) złotych tytułem częściowego zwrotu wydatków, zwolnił oskarżonych od zapłaty wydatków w pozostałej części obciążając nimi Skarb Państwa.

Od wyroku tego apelacje złożyli obrońcy oskarżonych, którzy zaskarżyli rozstrzygnięcie w całości oraz prokurator, który zaskarżył jedynie orzeczenie o karze w stosunku do oskarżonego K. S..

Obrońca oskarżonego L. S. zarzucił wyrokowi;

I./ obrazę przepisów postępowania mającą istotny wpływ na treść orzeczenia, tj.: art. 7 k.p.k. nakazujących Sądowi uwzględnianie całokształtu okoliczności przemawiających zarówno na korzyść, jak i na niekorzyść oskarżonego

oraz ocenę materiału dowodowego przy uwzględnieniu zasad prawidłowego rozumowania, wiedzy i doświadczenia życiowego, podczas gdy Sąd - wbrew wskazanym zasadom:

1) obdarzył walorem wiarygodności zeznania pokrzywdzonego V. M. złożone w toku postępowania przygotowawczego, odmawiając wiary zeznaniom złożonym w toku przewodu sądowego w części w jakiej zaprzeczył kierowaniu do niego obraźliwych i wulgarnych słów ze względu na przynależność narodową i wyznaniową - w sytuacji gdy zakwestionowana przez Sąd I instancji treść zeznań pokrzywdzonego znajduje wsparcie w innych dowodach przeprowadzonych w toku postępowania i nie ma obiektywnych dowodów przeciwnych, podważających powyższą relację pokrzywdzonego, a w konsekwencji zeznania te winny być uznane za wiarygodne i stanowić podstawę do poczynienia ustaleń faktycznych w sprawie;

2) obdarzył walorem wiarygodności w całości zeznania Z. K. i O. S. w zakresie w jakim oskarżony miał kierować w stosunku do pokrzywdzonego słowa obraźliwe i wulgarne ze względu na przynależność narodową i wyznaniową, a nadto miał nawoływać do nienawiści na tym tle - podczas gdy obiektywny materiał dowodowy, a przede wszystkim zeznania, samego pokrzywdzonego złożone na rozprawie głównej, poddaje w wątpliwość zeznania

świadców w powyższym zakresie, wykluczając rzetelność relacji świadków;

II./ będący konsekwencją opisanych wyżej uchybień, błąd w ustaleniach przyjętych za podstawę orzeczenia, mający wpływ na jego treść, polegający na mylnym ustaleniu, iż oskarżony L. S.:

1) kierował do pokrzywdzonego obraźliwe i wulgarne słowa w związku z jego przynależnością narodową i wyznaniową, także w obecności interweniującego policjanta;

2) używał przemocy wobec pokrzywdzonego z uwagi na jego przynależność narodową i wyznaniową;

3) publicznie nawoływał do nienawiści na tle różnic narodowościowych i wyznaniowych - osób narodowości ukraińskiej i wyznania prawosławnego - poprzez zastosowanie wobec nich przemocy;

- w sytuacji gdy prawidłowa ocena całokształtu zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego winna prowadzić do ustalenia, iż oskarżony nie dopuścił się przypisanych mu przestępstw, a słowa kierowane do pokrzywdzonego, jak i rzekoma przemoc nie były podyktowane jego przynależnością narodową i wyznaniową, a nadto w zachowaniu oskarżonego nie było aspektu publicznego nawoływania do nienawiści, w jakiegokolwiek formie, na tle różnic narodowościowych i wyznaniowych.

W związku z powyższym, na podstawie art. 427 § 1 k.p.k. i art. 437 § 1 k.p.k. wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uniewinnienie oskarżonego od zarzucanego mu czynu.

Obrońca oskarżonego K. S. zarzuciła wyrokowi;

1. obrazę przepisów prawa procesowego, tj. art. 4, 5 par. 1 i 2 k.p.k. i art. 7 k.p.k. w zw. z art. 410 k.p.k. przez :

- naruszenie przez Sąd Okręgowy zasady obiektywizmu oraz jednostronną ocenę materiału dowodowego, polegającą na jego wybiórczej i dowolnej analizie, z naruszeniem zasad prawidłowego rozumowania oraz wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego, czego konsekwencją było błędne uznanie, że K. S. dopuścił się przypisanych mu przestępstw;

- przekroczenie przez Sąd Okręgowy swobodnej oceny dowodów oraz przeprowadzenie oceny materiału dowodowego z pominięciem okoliczności korzystnych dla oskarżonego poprzez:

dowloną ocenę wyjaśnień oskarżonego K. S. oraz zmarginalizowanie treści zeznań funkcjonariuszy Policji: Ł. L. i P. Ś., co skutkowało bezzasadnym odmówieniem wiary oskarżonemu, podczas gdy z treści materiału dowodowego wynika, że wersja wydarzeń wskazywana przez K. S. była logiczna i prawdopodobna;

bezzasadne odmówienie wiary zeznaniom pokrzywdzonego V. M., jakie złożył w trakcie rozprawy przed sądem, w których wskazał, iż nie doszło ze strony oskarżonych do jego pobicia, zaś wulgaryzmy kierowane w jego stronę nie miały związku z wyznaniem pokrzywdzonego ani jego przynależnością narodową;

2. błąd w ustaleniach faktycznych, przyjętych za podstawę orzeczenia, który miał wpływ na jego treść polegający na niesłusznym uznaniu, iż K. S. dopuścił się przypisanych mu czynów, mimo iż prawidłowa analiza całokształtu ustalonych okoliczności przedmiotowej sprawy winna prowadzić Sąd Rejonowy do zupełnie odmiennego wniosku w tym zakresie.

Wskazując na powyższe zarzuty, na podstawie art. 437 k.p.k. wniosła o zmianę orzeczenia Sądu I instancji poprzez uniewinnienie oskarżonego K. S. od przypisanych mu czynów, ewentualnie uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w Lublinie celem ponownego rozpoznania.

Prokurator zarzucił obrazę przepisu prawa karnego materialnego, a mianowicie art. 74 § 1 kk. polegającą na zaniechaniu określenia czasu i sposobu wykonania nałożonego na oskarżonego K. S., na podstawie art. 72 § 1 pkt 1 k.k., środka probacyjnego w postaci informowania Sądu o przebiegu okresu próby, w związku z zastosowaniem instytucji warunkowego zawieszenia wykonania orzeczonej kary pozbawienia wolności.

Stawiając wyżej opisany zarzut na podstawie art. 427 § 1 k.p.k. oraz art. 437 § 1 i 2 k.p.k. wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez orzeczenie na podstawie art. 72 § 1 pkt 1 k.k. w zw. z art. 74 § 1 k.k. zobowiązania oskarżonego do informowania Sądu o przebiegu okresu próby na piśmie raz na dwa miesiące.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje;

spośród wniesionych apelacji zasadna okazała się być ta autorstwa prokuratora. Apelacje obrońców oskarżonych, w toku instancyjnej kontroli prawidłowości zaskarżonego rozstrzygnięcia, uznane zostały za niezasadne w stopniu oczywistym. Za taką oceną tych środków odwoławczych przemawiało to, że postawione w nich zarzuty, jak też przytoczona na ich poparcie argumentacja okazały się być całkowicie chybione. Wobec niezłożenia wniosku o uzasadnienie wyroku przez prokuratora Sąd odwoławczy ograniczył sporządzenie pisemnej motywacji do wyjaśnienia przyczyn nieuwzględnienia apelacji wniesionych przez obrońców oskarżonych. – **art. 457 § 2 k.p.k.**

W związku z tym, że obie apelacje kwestionują poprawność dokonanej przez Sąd pierwszej instancji oceny materiału dowodowego i wskazują na, będący jego konsekwencją, błąd w ustaleniach faktycznych, Sąd odwoławczy łącznie omówił przesłanki, którymi kierował się przy uznaniu zarzutów odwoławczych za niezasadne.

Wbrew twierdzeniom skarżących Sąd Okręgowy nie dopuścił się żadnych nieprawidłowości w zakresie przeprowadzenia i oceny materiału dowodowego. Wszystkie zgromadzone dowody ocenił swobodnie, we wzajemnym powiązaniu, z uwzględnieniem zasad prawidłowego rozumowania oraz wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego, a więc zgodnie z wymogami art. 7 k.p.k. Sąd pierwszej instancji prawidłowo odrzucił wyjaśnienia oskarżonych i swoje rozstrzygnięcie oparł na zeznaniach świadków Z. K. i O. S. oraz na zeznaniach pokrzywdzonego złożonych w postępowaniu przygotowawczym. Swoje stanowisko w omawianym zakresie wyczerpująco uzasadnił w pisemnych motywach wyroku, sporządzonych zgodnie z wymogami art. 424 § 1 k.p.k. Stanowisko to, jako wolne od błędów, jasne, logiczne i wewnętrznie spójne spotkało się z pełną aprobatą Sądu odwoławczego. W tym miejscu nie ma potrzeby ponownego przytaczania racji świadczących o słuszności dokonanej oceny materiału dowodowego, wystarczy odesłanie do lektury uzasadnienia zaskarżonego wyroku (vide; k. 375-381v. akt). W uzupełnieniu zawartej tam argumentacji należy jedynie zwrócić uwagę na zeznania świadka Z. K., tj. na dowód najistotniejszy dla prawidłowego osądu sprawy. Świadek ten, to funkcjonariusz Policji, który samochodem przejeżdżał nieopodal miejsca zdarzenia i jego uwagę zwróciło zachowanie dwóch mężczyzn względem trzeciego. Zdecydował się na interwencję. Rozdzielił

napastników i pokrzywdzonego, zatrzymał ich, słyszał słowa przez nich wypowiedane pod adresem napadniętego mężczyzny oraz słowa wypowiedane podczas zatrzymywania. Z zeznań tego świadka w sposób jednoznaczny wynika przebieg zdarzenia będącego przedmiotem osądu oraz pobudki działania sprawców. Świadek nie znał wcześniej oskarżonych, ani pokrzywdzonego i nie miał żadnych powodów, aby składać zeznania niezgodne z prawdą, fałszywie obciążające, pomawiające właśnie oskarżonych o zachowanie, które nie było ich udziałem w rzeczywistości.

Obrońca K. S. nie podnosi żadnego argumentu, który miałby uzasadniać podważenie wiarygodności zeznań Z. K.. Dla obrońcy oskarżonego L. S. takim argumentem natomiast jest okoliczność w postaci braku korelacji pomiędzy treścią zeznań tego świadka, a zeznaniami pokrzywdzonego złożonymi na rozprawie.

Rzecz jednak w tym, że taki właśnie argument jest sprzeczny z zasadami logicznego rozumowania, bowiem Sąd Okręgowy odmówił wiary zeznaniom pokrzywdzonego, złożonym na rozprawie, a uczynił to, między innymi, ze względu na ich sprzeczność z zeznaniami Z. K.. Tym ostatnim z kolei dał wiarę, również dlatego, że były zgodne i wzajemnie się uzupełniały z zeznaniami O. S. i zeznaniami pokrzywdzonego złożonymi w postępowaniu przygotowawczym.

Reasumując należy stwierdzić, że Sąd pierwszej instancji dokonał prawidłowej rekonstrukcji przebiegu zdarzenia, będącego przedmiotem osądu w niniejszej sprawie, słusznie opierając się na zeznaniach Z. K. i O. S. oraz zeznaniach pokrzywdzonego, złożonych w postępowaniu przygotowawczym. W rozpoznawanym przypadku, nie może być zatem mowy o błędzie w ustaleniach faktycznych, bowiem fakty uznane za udowodnione wprost wynikają z dowodów, na których oparty został wyrok. Tym samym, końcowe rozstrzygnięcie znajduje swoje odzwierciedlenie w wynikach postępowania dowodowego i z prawidłowo ustalonego stanu faktycznego Sąd orzekający wysnuł słuszne wnioski w zakresie oceny prawnej zachowania oskarżonych.

Tak samo, kwalifikacja prawna czynów przypisanych oskarżonym nie budzi zastrzeżeń (nie była kwestionowana przez skarżących). Podobnie rzecz się ma z rozstrzygnięciem w zakresie kary.

Wymiar orzeczonych kar pozbawienia wolności, jednostkowych za zbiegające się przestępstwa oraz łącznych (ukształtowanych na zasadzie asperacji), w przypadku K. S. z dobrodziejstwem warunkowego zawieszenia wykonania, obostrzonej niewielką grzywną, orzeczoną z mocy art. 71 § 1 k.k. na pewno nie razi swoją surowością, a tylko wówczas byłaby podstawa do korekty tej części wyroku na korzyść oskarżonych. Dobrodziejstwa warunkowego zawieszenia wykonania orzeczonej kary pozbawienia wolności względem L. S. nie można było zastosować z uwagi na uprzednią karalność oskarżonego.

Mając na względzie zaprezentowaną motywację, nie dostrzegając uchybień przewidzianych w art. 439 i art. 440 k.p.k. Sąd Apelacyjny w Lublinie orzekł, jak w wyroku.

Rozstrzygnięcie o kosztach sądowych za postępowanie odwoławcze uzasadniają przepisy art. 8 w zw. z art. 2 ust.1 pkt 3 i art. 3 ust.2 ustawy o opłatach w sprawach karnych oraz art. 627 k.p.k. w zw. z art. 633 k.p.k.